

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! เราตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ฟังธรรมะเพื่อให้หัวใจได้มีอาหาร เราแสวงหาอาหาร หาปัจจัยเครื่องอาศัยเพื่อดำรงชีวิต เราว่าชีวิตนี่คือเรา เราหาสิ่งใดมาทำก็ทำ ความถูกต้องดีงามแล้ว ทำความถูกต้องดีงามแล้ว สิ่งนี้เราหามา เราหามาเนาะ แต่หัวใจเรายังวิตกกังวล ความวิตกกังวลมันไม่มีที่พึ่ง ถ้ามันมีที่พึ่ง เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว นี่มาตรฐานของความดีเนาะ ถ้ามาตรฐานของความดี ความดีมีมาตรฐานเดียว ใครทำดีก็ต้องได้ดีใจ

แต่ถ้าความดีของเรา เห็นไหม มันมีผลประโยชน์เข้ามา มันมีหมู่คณะเข้ามา มีพรรคพวกของเราเข้ามา ความดีของเรามันมีผลประโยชน์เข้าไปครอบงำแล้ว ถ้ามีผลประโยชน์เข้าไปครอบงำ ความดีอันนั้นไม่สะอาดบริสุทธิ์ใจ ถ้าความดีสะอาดบริสุทธิ์เนาะ นี่ความดี เห็นไหม เวลาบอกว่าทำบุญให้ทั้งเหว คนก็สงสัยนะ ทำบุญทั้งเหว คำว่า “ทั้งเหว” เขาก็คัดค้านเลย คัดค้านว่าเวลาขอทานที่เขาไปลักเด็กมา อย่างนั้นเราทั้งเหวได้ไหม

ไอ้กรณีทำทั้งเหว ทำทั้งเหวด้วยความทำบุญแล้ว ขณะที่ให้ เรามีเจตนาของเราที่เราอยากจะให้ เวลาเราให้แล้วเราให้ด้วยความพอใจของเรา นี่เวลาขณะให้ เวลาให้แล้ว เวลาให้แล้ว มันจะได้บุญหรือไม่ได้บุญ มันติดขัดไปหมด เห็นไหม ทั้งเหว ทั้งเหวคือไม่มีความกังวลใจ เราทำของเราแล้ว ในปัจจุบันนี้ขณะที่เราทำ เราได้ตัดสินใจแล้ว เราได้เลือกของเราแล้ว เราทำของเราไป ถ้าทำของเราเสร็จแล้วเราก็ไม่วิตกกังวลกับมันไป นี่ปฎิภาห ผู้ให้ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับรับแล้วได้ประโยชน์สิ่งใดขึ้นมา ทำบุญสิ่งนี้มันเป็นความดีโดยมาตรฐานเดียว

แต่พอมันมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำแล้วมันจะเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ทำแล้วมันเป็นความดีหรือไม่เป็นความดี ทำไปแล้วถ้าเป็นประโยชน์มันทับซ้อนขึ้นมา ความดีมันคลอนแคลนไปแล้ว ถ้าความดีคลอนแคลนไปอย่างนั้น นี่ความดีของโลกเขา

แต่ความดีของธรรมละ ความดีของธรรมนะเรามีสติปัญญา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ขนาดว่าศึกษาเฉยๆ ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษาแล้วยังซาบซึ้งนะ ซาบซึ่งว่าสัจจะความจริงมันพิสูจน์ได้ๆ ทีนี้เราจะเอาความจริงของเรา เราเสียดลามา มาอยู่วัดอยู่มาเพื่อประพฤติกฎปฏิบัติของเรา แสวงหาของเรา ทางของคฤหัสถ์เป็นทางคับแคบ คับแคบเพราะเรามีหน้าที่การงาน เรามีความรับผิดชอบของเรา ภิกษุ สมณะมีทางกว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมง เราเสียดลามากก็เพื่อมาแสวงหา เพื่อมาตัดดวงผลประโยชน์ของเรา ถ้ามาตัดดวงผลประโยชน์ของเรา นั่งสมาธิภาวนามันมีความทุกข์ยาก มันมีประโยชน์ตรงไหน มีประโยชน์ตรงที่ว่าเราสงสัยใช้ไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ไปแล้วชำระล้างกิเลสในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปแล้ว เราอยากจะชำระล้างกิเลสของเรา

กิเลสของเรา เห็นไหม คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เป็นผู้บอกเท่านั้น เป็นผู้นำเท่านั้น ถ้าเป็นผู้นำเท่านั้นนะ เวลาเราจะชำระล้างของเรา เราเอาความสะอาดบริสุทธิ์ของเรา เราต้องปฏิบัติของเราเอง ขนาดที่ว่าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้นนะ ผู้ชี้ทางมีความสำคัญๆ ถ้าผู้ชี้ทางไม่มีสัจจะความจริงในหัวใจจะเอาอะไรมาชี้ นำ ถ้าชี้ นำไปแล้วเราประพฤติกฎปฏิบัติของเราเพื่อเอาความจริงของเรา

นี่ความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความจริงของเรามันยังทุกข์ยากอยู่ แต่เราเทียบเคียงเอา เราศึกษาเป็นทฤษฎีขึ้นมา ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันน่าเชื่อถือ มันเป็นไปได้ แล้วเราจะทำของเราขึ้นมา เวลาเราเสียดลามาเพื่อผลประโยชน์ของเรา เห็นไหม นั่งสมาธิ เดินจงกรม ภาวนาของเราขึ้นมา ทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนั้น

มันทุกข์ยากเพราะว่าของมันไม่เคยง คุติ คุสตั้ว คุสุณัฆเวลามันไปดมกลิ่นที่ไหน พอมันได้กลิ่นปั๊บมันจะคุกเคย มันจะพรางตัวมัน มันจะให้มันเป็นกลิ่นนั้น นี่ก็เหมือนกัน กิเลสมันครอบคลุมในหัวใจเราตลอดมา เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาขนาดไหน มันไปคลุกเคล้ากับกิเลสของเรา มันไปคลุกเคล้ากับความเห็นของเรา มันไปคลุกเคล้ากับความพอใจของเรา มันคลุกเคล้าๆ มันไม่เป็นความจริงสักอย่างหนึ่ง

สุนัขเวลามันไปดมกลิ่นของมัน มันหวงถิ่นของมัน ใครเข้ามาในเขตของมัน มันจะเหี่ยวทักกลิ่นนั้น แล้วมันจะคลุกกับกลิ่นนั้นเลย นี่กิเลสในหัวใจของเรา เห็นไหม ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะอาดบริสุทธิ์ มันคลุกเคล้ากับกิเลสของเราไป ความพอใจของเรา

ความคาดหมายของเรา มันจินตนาการของเรา มันจะเป็นตามความหมายของเรา แล้วเวลาเรานั่งสมาธิภาวนาขึ้นมา มันก็คาดหมายของมันไป คาดหมายว่าจะเป็นอย่างนั้น นี่ไง ความดีมีมาตรฐานเดียว คีต สมาธิ ปัญญา ถ้ามันเป็นปกติของใจมันก็ต้องเป็นปกติของใจมาตรฐานเดียว ใครทำเป็นปกติของใจก็เป็นปกติของใจ ใครทำสมาธิได้ก็เป็นสมาธิ เป็นมาตรฐานเดียว ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา เกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันมีมาตรฐานเดียวทั้งนั้นแหละ แต่มันเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน เพราะกิเลสมันคลุกเคล้ากับกิเลสของเราไง กิเลสของเรามันก็คาดหมายไปไง มันต้องเป็นอย่างนั้นๆ มันคาดหมายของมันไปไง

พอมันคาดหมายของมันไป เห็นไหม ความดีมาตรฐานอย่างนี้เป็นมาตรฐานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราประพฤติปฏิบัติมันเป็นมาตรฐานของกิเลส ถ้ามาตรฐานของกิเลสนะ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาทำไมมันทุกข์มันยากขนาดนั้นล่ะ

มันทุกข์ยากเพราะว่าจะกำราบปราบปรามมัน แล้วมันอยู่กับหัวใจเรามาตลอดเวลา ถ้าไม่มีอวิชชา ไม่พาเกิดพาทาย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ พระโพธิสัตว์ๆ ยังมีกิเลสอยู่ ความมีกิเลส กิเลสมันพาเกิดพาทายไง ถ้าเราจะชำระล้าง เราชำระล้างด้วยวิธีการใดล่ะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ญาณหยั่งรู้ในหัวใจ ญาณหยั่งรู้นะ ปัญญามันยังหยาบกว่าญาณหยั่งรู้ ถ้าญาณหยั่งรู้มันพิจารณาของมัน อาสวักขยญาณ ญาณหยั่งรู้อันนั้นชำระล้างกิเลสจนกิเลสสิ้นไปจากใจดวงนั้น

ถ้าใจดวงนั้น สิ่งนี้เวลามันเกิด มันเกิดมาด้วยความมืดบอดนะ เกิดมาอย่างไรก็ไม่รู้นะ แต่เวลาตรัสรู้ขึ้นมาแล้วถึงได้รู้ ได้รู้เพราะอะไร เพราะบุพเพนิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ มันเห็นใจ มันจะเกิดมามีที่ไปที่ไปของมัน แล้วถ้ามันยังชำระล้างกิเลสไม่สิ้น มันมีที่ไปของมัน จุตูปปาตญาณมันต้องไปของมันอย่างนั้น นี่มีที่ไปที่ไป เห็นไหม

แล้วขณะนี้ปัจจุบันที่ชำระล้าง มันชำระล้าง ชำระล้างที่มันสิ้นไป แล้ววิมุตติสุข มันไม่เกิดอีก ไม่เกิดอีกเพราะอะไร ไม่เกิดอีกเพราะมันได้ทำลายสิ่งนี้ อวิชชาคือความไม่รู้ไง เพราะความไม่รู้เราถึงเวียนว่ายตายเกิด ถ้ามันรู้ชัดแล้วมันจะไปเกิดที่ไหนล่ะ แต่มันก็ต้องละสังขารนี้ไป คุณิองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ปรินิพพานไปแล้ว เพราะสิ่งนี้มันต้องสลัดทิ้ง มันเป็นสัจจะ

ความจริง แต่สิ่งที่เป็นคุณธรรมๆ อันนั้น เห็นใหม่ มีมาตรฐานเดียว ถ้าใครทำได้ก็เป็นประโยชน์ กับใจดวงนั้น แต่ถ้าความชั่วล่ะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

เวลาทำชั่วขึ้นมา เห็นใหม่ คุณิ กลิ่นของกิเลสมันอยู่ในหัวใจของเราอยู่แล้ว ความโสมม มันมีของมันอยู่แล้ว ทำสิ่งใดไม่มีวันพอ ทำไปเถอะ ยิ่งทำยิ่งได้มากขึ้น ยิ่งมากขึ้นมันก็ยิ่งทุกข์ ยากมากขึ้น เพราะใครทำอะไรไว้ มันนั่งทับกองทุจริตอันนั้นไว้ มันมีความขอกใจตลอดเวลาไป ละ ถ้ามีความขอกใจตลอดเวลา มันรู้ของมันอยู่ตลอดเวลา แล้วยิ่งทำต่อเนื่องไปๆ ทำชั่วมันก็ได้ชั่วมากขึ้นไปไง มันก็ทำความชั่วมากขึ้นไป เห็นใหม่

ปลาตายมันไหลไปตามน้ำ น้ำจะพัดมันไปที่ไหน มันจะเป็นเหยื่อของใคร มันจะไปติด อยู่ที่ไหนมันก็เป็นซาก เป็นอาหารของสัตว์ทั่วไป นี่ก็เหมือนกัน เราทำแต่ความชั่ว เราทำของเรา ไป เพราะมันเป็นปลาตาย มันไม่มีสติไม่มีปัญญา มันไม่สามารถสร้างคุณงามความดีได้มากไปกว่านี้

แต่ถ้าเราจะทำคุณงามความดีของเรา ปลาเป็น คุณิ มันต้องว่ายทวนน้ำของมันไป ถ้าว่าย ทวนน้ำของมันไป มันจะเอาคุณงามความดีของมันไป มันจะไปดันน้ำของมัน มันจะไปวางใจ ของมัน มันจะไปดำรงเผ่าพันธุ์ของมัน นี่ก็เหมือนกัน ความดีของเรา ถ้าเราทำคุณงามความดี มัน จะว่ายทวนน้ำไป มันต้องมีกำลัง มันต้องมีสติมีปัญญา ต้องทวนกระแสไป แต่เวลาปลาตาย ทำ แต่ตามกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันไปอย่างนั้นมันไปของมัน

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าทำดีของเรา ดีขนาดไหน ถ้าความดีของเรา เราพยายามทำของเรา เรามาทำบุญกุศลกัน นี่เราเสียสละนะ สิ่งที่เสียสละ มีเจตนา มีการกระทำ หลวงตาท่านพูดบ่อย เวลาโครงการช่วยชาติ ท่านบอกท่านเห็นใจมากนะ การชวนขาย การกระทำมันต้องลงทุนลง แรงทั้งนั้นแหละ แต่มันเป็นบุญกุศลของเขา มันต้องมีการกระทำอย่างนั้นมันถึงจะได้มา ถ้ามัน ไม่ได้มา คุณิ เราสงสารเขา เราก็ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่กันสุขสบาย มันก็ไม่ได้อะไรมาเลย แต่เรา จะได้อะไรมาเราก็ต้องชวนขายของเรา ถ้าชวนขายของเรา เห็นใหม่ คุณิ เวลาเราทำหน้าที่การ งาน เราทุกข์ยากไปทั้งนั้นแหละ

แต่เวลาประพฤติปฏิบัตินะ ให้นั่งเฉยๆ นะ ให้นั่งเฉยๆ ลมหายใจเข้าให้มีสติ ลมหายใจ ออกให้มีสติ ถ้าใครบริการมพุทธโรๆ ต้องมีสติ เวลางานอันละเอียด งานที่จะเอาใจของเราไว้ใน อำนาจของเรา นั่งสมาธิภาวนามันก็ทำลำบาก เวลามันชวนขายทำหน้าที่การงานก็ว่าทุกข์ว่ายาก

นี่ความดีประจำโลก เขาวัดคนว่ามีความรับผิดชอบไหม คนเราจะมีคุณงามความดีไหมก็อยู่ที่ ความรับผิดชอบหน้าที่การงานของเขา

เวลาเราจะนั่งสมาธิภาวนา งานอันละเอียด งานเอาใจไว้ในอำนาจของเรา แล้วเวลาจิต เป็นสมาธิแล้ว เห็นไหม นั่งนิ่งเลย อธิปนาสมาธิ เข้าฌานสมาบัติ ๗ วัน ๘ วัน เขาอยู่ของเขาได้ แต่จิตของเขาสว่างโพลงของเขา แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมาละ คิด สมาธิ ปัญญา เวลาปัญญามันเกิด ขึ้นมา ภาวนามยปัญญา ปัญญามันเกิดขึ้นชำระล้างกิเลส นั่งนิ่งๆ นี่แหละ แต่ธรรมกับกิเลส ปัญญากับอวิชชามันฟาดฟันกันในหัวใจ นั่งนิ่งๆ นี่แหละ มันทำงานของมันเต็มทีนะ จักรมัน หมุนของมัน เวลาหมุนเต็มที่ เวลาถึงอนาคามีมรรค น้ำป้ามันฟาดฟันกับตัดหาความทะยาน อยากรื่องามราคะในใจ มันฟาดฟัน มันอยู่ในใจ ทำจงกรม นั่งสมาธิภาวนาทั้งวันทั้งคืน ๗ วัน ๗ คืน เป็นเดือน เป็นปี เขาทำของเขา นี่กิริยาภายนอก

ธรรมชาติของจิตมันอยู่ในร่างกายนี้ เวลามันส่งออกไปๆ ความรับผิดชอบหน้าที่การงาน วิชาชีพอะไรของเรา เรารับผิดชอบต่อสิ่งใด เราบริหารจัดการสิ่งใด เรารับผิดชอบต่อเราทั้งนั้น แหละ ข้อมูลข่าวสารขึ้นมาเอามาวิเคราะห์วิจัยเพื่อเป็นวิชาชีพอของเรา แต่เวลาสติปัญญามันเกิด ขึ้นมาในใจละ เวลาภาวนามยปัญญามันแยกแยะในหัวใจ มันรุนแรงกว่านั้นเยอะ มันรุนแรง มัน ถึงเป็นสติ-ปัญญา เวลาเป็นมหาสติ-มหาปัญญา ปัญญาที่ใหญ่โต ปัญญาที่กว้างขวาง ปัญญาที่มัน สำรอกมันคายของมัน แล้วปัญญาญาณที่มันลึกซึ้งกว่านั้นที่มันทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ทำลาย ตัวตน ทำลายตัวมันเอง มันละเอียดเข้าไป เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป เห็นไหม ทำคุณงามความดี อย่างนี้แล้วจะไม่สงสัยในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานะ เราใช้โลภก็ปัญญา เราใช้ ความรู้ความเห็นของเรา ความรู้ความเห็นแยกแยะ วิเคราะห์วิจัยว่ามันเป็นอย่างนั้น มันควรจะ เป็นอย่างนั้น มันเข้าใจได้ มันซาบซึ้งอย่างนั้น เราศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าเป็นปริยัติ เขาศึกษามาไว้ทำไม? ศึกษาเอาไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ เวลาจะประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมา วางสิ่งนี้ไว้ อย่าให้เป็นสัญญา อย่าให้มันสร้างภาพ แล้วเราทำของเราเป็นความจริงขึ้นมา

ถ้ามันสร้างภาพขึ้นมามันก็เป็นจินตมยปัญญา จินตนาการมันก็เป็นจินตนาการเพื่อเป็น แนวทาง เพื่อให้เราวิเคราะห์วิจัยเพื่อค้นคว้าไป แต่มันเป็นจินตมยปัญญา มันชำระล้างกิเลส ไม่ได้

แต่เวลาเราทำขึ้นมามันเป็นภาวนามยปัญญา เห็นใหม่ อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค เวลามันลงสู่มีขมิมาปฏิบัติ ความสมคูล ความพอดีของจิต ความพอดีของมรรคของผลที่มันประพฤติปฏิบัติของมันตามความเป็นจริงขึ้นมามันจะประจักษ์กลางหัวใจ ถ้ามันประจักษ์กลางหัวใจนะ ทำคุณงามความดีที่นี้ไง ถ้าทำคุณงามความดีที่นี้ มันไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ความดีมาตรฐานเดียว มาตรฐานเดียวเพราะอะไร เพราะมันศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นมรรค มันเป็นอริยสัจ มันเป็นสัจจะความจริง ถ้าสัจจะความจริง สัจจะความจริงมีหนึ่งเดียว จิตทุกดวงใจ จิตทุกดวงจิตที่ประพฤติปฏิบัติเข้าไปต้องเข้าไปสู่จุดนั้น

ถ้าเข้าไปสู่จุดนั้นนะ เวลาภาวนาขึ้นไป ขณะที่ความเป็นไปที่มันใหญ่โตหรือว่ามันพอประมาณในตัวของมันเอง เพราะอำนาจวาสนาบารมีของคน อำนาจวาสนาบารมี พันธุกรรมของจิต จิตที่มันสร้างมา ถ้าจิตมีอำนาจวาสนามากขนาดไหน จิตของมันจะรุนแรง มันจะกระเทือนหัวใจรุนแรง ถ้ากระเทือนหัวใจรุนแรงนะ ขณะจิตรุนแรง บารมีก็มากขึ้น บารมีมากขึ้นมันก็จะจำแนกแจกธรรมอันนี้ได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น

การทำสิ่งใดมันมาจากต้นเหตุทั้งนั้นแหละ มันต้องมีที่มาที่ไปของมัน เห็นใหม่ ขณะจิตที่นุ่มนวล ขณะจิตที่พอประมาณ ขณะจิตต่างๆ มันชำระล้างอันเดียวกัน มันมาตรฐานเดียวกันทั้งนั้นแหละ แต่อำนาจวาสนาบารมีมันรุนแรง เห็นใหม่ คูสิ คูอาวุธปืนที่มีดินขั้วที่มากขึ้นมันก็ไปได้ไกลกว่า ดินขั้วได้น้อยมันก็ไปได้ใกล้กว่า

ความรุนแรงของการกระทำ ความรุนแรงของการกระทำ ความรุนแรงที่ผลเสียหายจากกำลังของแรงขั้วมันมากน้อยแค่ไหน แต่ถ้ามันมีแรงขั้วของมัน มันเป็นจริงของมัน เวลาปืนยิงออกไปมันก็ต้องทะลุทะลวงสิ่งที่มันปะทะไป นี่ก็เหมือนกัน ปัญญาญาณๆ ถ้ามันทะลุทะลวงกิเลส ทะลุทะลวงอวิชชาในหัวใจของสัตว์โลก มันก็ต้องทะลุทะลวงธรรมของมันไป แต่อำนาจวาสนาบารมีคือกำลัง กำลังอันนี้ มันแตกต่างกันตรงนี้ ถ้ามันแตกต่างกันตรงนี้มันก็อยู่ที่ใครสร้างมากหรือสร้างน้อยมา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ “เราอำนาจวาสนาน้อย เราอายุแค่ ๘๐ ปี เพราะเราสร้างบุญกุศลมา ๔ อสงไขย แสนมหากัป” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างมา ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย แรงขั้วของมันแตกต่างกัน

จิตของพวกเราก็เหมือนกัน เราเวียนว่ายตายเกิดขึ้นมา ใครทำบุญได้มากได้น้อยขนาดไหน ที่ว่าทำบุญๆ ใครทำบุญก็เป็นกำลังของจิตดวงนั้น เพราะเจตนาเป็นคนทำ เพราะจิตมันรู้มันเห็น จิตมันสั่ง ความพอใจของเรามันสั่งให้เราขับเคลื่อนไป แล้วเราทำสิ่งที่ขับเคลื่อนไป มันเป็นการแสดงออกของใจ ใจมันแสดงออกไปนั้นเป็นวัตถุเพื่อพัฒนาเข้ามาสู่ใจ นี่ใจ ใจที่ใครทำได้มากได้น้อยแค่ไหน กำลังของมันจะเข้ามาที่ใจดวงนั้น แล้วเวลาออกฝึกหัดใช้ปัญญา พิจารณาออกไปก็กำลังอันนั้นนะ ผลที่เราทำไว้มันก็เป็นฐานของเรานะ เป็นผลของเรา เป็นกำลังของเราใจ แล้วใช้ปัญญาของมันไป ปัญญาจะเป็นประโยชน์กับเรา นี่ย้อนกลับมาทำลายอวิชชา ทำลายความไม่รู้ของเราเห็นไหม

ความดีมีมาตรฐานเดียว มาตรฐานคุณงามความดีนะ มาตรฐานของโลก ทาน ศีล ภาวนา มาตรฐานของมัน เราทำของเราไป เราชวนชวนของเราไป เรามีสติมีปัญญา เราจะทำคุณงามความดีของเรา โลกจะดีเทียบแค่ไหนนะ โลกเขา เห็นไหม คุณดี เขาผลิตผลิตของเขาไป เขามีความสุขของเขา เขาว่าเขาเป็นคนดีแล้ว เขามีความสุขแล้ว ทุกคนจะพูดอย่างนี้ ฉันทก็เป็นคนดี ฉันทไม่ต้องทำอะไรมากไปกว่านี้ใจ นี่ความดีของโลก

แล้วคุณดี เราทำงานทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เราสวดมนต์แล้วเรานั่งสมาธิภาวนา ทำไมต้องนั่งสมาธิ ทำไมไม่นอนพักผ่อนล่ะ เห็นไหม ความดีที่ละเอียดยกกว่านั้นใจ ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราพอใจ เราก็ทำ นี่โอกาสของเรานะ คนที่เขาไม่ทำ เขาบอกเขานอน เขาสบายกว่า เขาจะพักผ่อนเพื่อเอากำลังของเขา เวลาเขาตายไปเขาก็ได้แค่นั้น แต่เราทำของเรา มันเป็นของเรา

แล้วถ้าจิตมันสงบแล้วมันมีความสุขขึ้นมา เห็นไหม ปัจจุบันตั้ง สันติภูมิจิโก อันนี้มันยืนยันกาลามสูตร ไม่ต้องเชื่อใครเลย เชื่อผลจากการประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา มันแยกแยะของมันไปตามสัจจะความจริงของมัน แล้วถ้ามันชำระกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปนะ จะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมอย่างนี้หนอ อย่างนี้หนอ ใจของเราเดินตามมาเป็นอย่างนี้หนอ อย่างนี้หนอ เห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมอยู่ที่ใจของเรา ใจของเราจะเป็นผู้พิสูจน์ตรวจสอบ แล้วใครจะหลอกลวงใคร ใครจะโกหกใคร เพราะใจของเรามันเป็นอย่างนั้นเอง เอวัง